

Henki &

elämä

Pitkä matka alttarille

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

2.3.2018 ■ numero 4

**Kipinässä
taotaan
hyvinvointia**

► sivu 3

**Sairaus tiivisti
ystävyyden
piirin**

► sivu 8-9

**Kummin
apu auttaa
Afrikassa**

► sivu 10

Kolumni

Pitkä tie tasa-arvoon

Norsissa marssittiin joka aamu jonossa juhlasaliin aamuhartauksen. Siis vielä 1960-luvun loppupuolella. Rukouksista en mitään muista, mutta muistan totisen, harmaatukkaisen, hoikan uskononopettajan, joka puhui lempeällä äänellä.

Enpä tuolloin tiennyt, että opettaja oli Suomen ensimmäinen naispuolinen teologian tohtori, viisas ja oppinut yliopettaja Eira Paunu. Nyt harmittaa, ettei ymmärrykseni riittänyt. Olisi varmasti kannattanut kuunnella, mitä hänellä oli sanottavana.

Rippikoulun jälkeen halusin isokoulutukseen. Meidät koulutti rippikoululehtori lujalla ja varmalla otteella ymmärtämään oma roolimme leirin kokonaisuudessa, teimme ryhmitöitä, tutkimme Raamattua, kapinoimme vähän ja viihdyimme osana seurakuntalaivan miehistöä.

Oudolta sitten tuntui, kun lehtori ei kurssin päätteeksi voinut jaksaa ehtoollista. Rippikoululeirin jälkeen hän ei myöskään voinut riparilaisia konfirmoida, sitä varten kirkossa oli leiriläisille täysin tuntematon miespappi.

Siinä vaiheessa, joskus 70-luvun puolivälissä, aloin ihmetellä, mitä järkeä tässä touhussa oikein oli. Miksi nainen ei voi toimia pappina, vaikka hän osaa aivan samat asiat kuin miespuoliset teologitkin? Opettaa kuitenkin saivat, niin koulussa kuin kirkossakin. Meni vielä reilut kymmenkunta vuotta, ennen kuin ensimmäiset naiset alkoivat Jyväskylässä hoitaa papin virkaa. Kun isän äiti kuoli 90-luvun alussa, vanhempani pohtivat hetken, mitä mummo olisi tuumannut naispapista omassa hautajaisissaan. Vaan mitäpä tuota miettimään: mummo oli naisten oikeuksien puolustaja jo 20-luvulla, ja uskoimme, että ei mummo panisi naispappia pahaksen. Nyt jo vähän huvittaa, että tällaisia asioita on täytynyt joskus pohtia.

Ei silti pidä tuudittautua siihen, että nyt nainen olisi tasa-arvoinen kirkossa. Keskustelu naispappeudesta leimahtaa ajoittain vielä tänäänkin. Naispappeuden vastustajat eivät läheskään aina ole vanhoja miehiä, vaan vastustajissa on myös kiihkeitä nuoria pappeja, jotka vetoavat vanhaan traditioon ja Raamatun tulkintaan.

Päivi Eskelinen
vs. tiedottaja
Jyväskylän seurakunta

Tänään rukoilen

Voimia omaishoitajille

Äitini toimii isäni omaishoitajana, vaikka ei itsekään ole kovin hyvässä kunnossa. Arki on usein raskasta ja uuvuttavaa, eikä ulkopuolista apua ole aina saatavilla. Rukoilen voimia kaikille omaishoitajille tärkeässä tehtävässä.

Nainen, 54

Pappina on hyvä olla

Pappisvirka avautui naisille 30 vuotta sitten. Nyt lähes puolet seurakuntapastoreista on naisia.

PÄIVI ESKELINEN teksti
HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN kuva

Heidi Watia oli Helsingin tuomiokirkossa todistamassa historiallista hetkeä, kun ensimmäiset suomalaiset naiset vihittiin paiksi 6.3.1988.

Kyöneleet nousevat vieläkin silmiin, kun Watia muistelee tilaisuutta, jossa pappisvihkimyksen saivat vanhimmat teologit.

– Harmaatukkaiset lehtorit olivat jopa vuosikymmeniä saaneet odottaa, että papin virka aukeaisi naisille. Nyt se hetki oli koittanut. Tuomiokirkossa oli pommiuhka ja kirkon edustalla huuteli pilkkaporukka. Ihan hirveää, ei minkäänlaista kunnioitusta, hän puuskahtaa.

Tiesitkö?

- Suomen ensimmäiset naispappit vihittiin virkaansa 6. maaliskuuta 1988, jolloin pappisvihkimyksen sai kaikkiaan 94 naista.
- Yli puolet teologian maisterin tutkinnon suorittaneista on ollut naisia koko 2000-luvun.
- Papiksi vihityistä valtaosa on 2000-luvulla ollut naisia. Naisten osuus kaikista papiksi vihityistä oli 59 prosenttia vuosina 2012–2014. Papiksi vihittyjä oli vuosittain 65–90.
- Vuonna 2016 koko kirkossa työskenteli 2095 seurakuntapappia. Seurakuntatyön lisäksi papit voivat työskennellä kirkon erityistehtävissä, esimerkiksi sairaalapappeina tai perheneuvojina.
- Seurakuntapastoreista vuonna 2016 miehiä oli 54,4 prosenttia ja naisia 45,6 prosenttia.
- Kirkkoherroina naisia työskenteli 17 prosenttia.

www.sakasti.fi

Watia toteaa, ettei pappuus ole sukupuolijäsenyksen. Sakramentti merkitsee, ei se, kuka sen jakaa.

Hänen kokemuksensa mukaan osa miehistä viivytti naisten pappisvirkaa parhaansa mukaan perustamalla teologin naisille pappisuuden korvikkeeksi lehtorin viran. Viran, johon ei löydy minkäänlaisia teologisia perusteita.

Lehtorin virkoja on Suomen kirkossa enää kymmenkunta.

” Sakramentti merkitsee, ei se, kuka sen jakaa.

Watia tuohtuu muistaessaan opiskeluaikojensa nöyryyksiä ja miespuolisten opiskelijoiden valtakukkoilua. Hänellä itsellään oli selvä kuva siitä, että hän haluaa papiksi, lehtoriksi häntä ei vihittäisi.

– Miltä se näyttää kun pappi on raskaana alttarilla, oli ollut yksi naispappeuden vastustajien argumenteista. Myös korvakorut, sukkiensa saumat ja korkokengät nostettiin pappisuuden esteiksi.

Piispa Yrjö Sariola vihki Heidi Watian papiksi vuonna -90 ja hän nousi lapsuudesta tutun kotikirkkonsa alttarille Jyväskylän Kaupunginkirkossa vuonna -91.

Noista ajoista on päästy jo pitkälle, mutta ei maaliin asti. Pastori **Kirsi Pohjola** sai pappisvihkimyksensä pari vuotta sitten piispa **Irja Askolalta**, ja on nyt viransijaisena Jyväskylän seurakunnassa. Hän on sosiologian tohtori ja kokemus tutkijana antaa uranvaihtajalle mielenkiintoisen kontrastin nykyiseen.

– Tulin ulkopuolelta, riviseurakuntalaisen paikalta kirkkoon töihin ja hämmästyin, että kirkossa edelleen keskustellaan sukupuolirooleista.

Tutkijana hän oli jo nähnyt, miten suku-

puoli luokittelukeinona oli avartunut ja koko sukupuolisuuden käsite on muuttunut.

– Sosiologit aistivat, mihin ollaan menossa, katse on tulevaisuudessa. Uskonnollinen traditio muuttuu hitaammin. On älyllistä laiskuttaa olla ajattelematta kulttuurista kehitystä, hän pohtii.

Herätysliikkeistä Pohjola sanoo alakulttuuriksi, joissa osalla jäsenistä ei ole juurikaan tilaa neuvotella teologisista tulkinnoista tai identiteetistään.

Osa Suomen kirkon herätysliikkeistä suhtautuu edelleen varauksella naispappeuteen, vaikka kaikki näihin liikkeisiin kuuluvat papit eivät kieltäydykään yhteistyöstä.

Naispappeuteen kriittisesti suhtautuviin herätysliikkeisiin sitoutuu vain pieni osa seurakuntalaisista, mutta heitä on.

Jyväskylän seurakunnassa Watia ja Pohjola eivät ole kohdanneet ongelmia. Mies voi omantunnon syistä edelleen kieltäytyä työskentelemästä alttarilla naispapin kanssa, mutta kumpikaan ei ole tällaiseen tilanteeseen joutunut.

– Täällä on hirveän hyvä olla. Tiedän monia seurakuntia, joissa naispappeuskysymys on edelleen akuutti ja vaikea, Watia kertoo.

Pohjola kertoo, että hänen kotikulmillaan Pylkönmäellä vallitsi iloinen kirkkouskovaisuus, kuuluttiin kirkkokuoroon ja käytiin kirkossa. Hänen kummisetänsä oli pohtinut

muitten isäntien kanssa naispappeutta ja tuumannut, että kyllä meidän emäntäkin tarvitsee jonkun jolle puhua. Sillä oli naispappuus hyväksyttävä.

Koreografia alttarilla tuntui Kirsi Pohjola aluksi vaikealta. Oli paljon muistettavaa, ja käsikirjan väliin liimatut laput auttoivat kääntymisissä ja askelkuvioida. Watiaa tulokkaan laput vähän naurattavat, mutta hänellä ovatkin askelmerkit jo syvällä alitajunnassa.

Molemmat korostavat, miten tärkeää toimittuksissa on yhdessä toimiminen.

– Tuo levollisuutta seurakuntaan, kun pappi osaa hommansa. Kenenkään ei tarvit-

Pastorit Heidi Watia (vas.) ja Kirsi Pohjola odottavat yhä, että kirkossa päästäisiin samanlaiseen tasa-arvoisuuteen kuin muussa yhteiskunnassa. Vaikka lähes puolet seurakuntapasteista on nyt naisia, kirkkoherroista naisia on vain 17 prosenttia.

se jännittää, miten tuossa käy. Messu ei ole suoritus, vaan koko seurakunta yhdessä toteuttaa messun, Watia mieltii.

Kirkolliset toimitukset ovat Watian mielestä aivan omiaan naisille. Hautajaiset eivät ole poikkeus.

– Naiset ovat aina hoitaneet kuolevia, haudanneet kuolleet ja lohduttaneet surevia.

Kirsi Pohjolan mielestä työ pappina on monipuolista ja ihmisläheistä, vaatii sosiaalisia taitoja ja avointa mieltä.

– Peukutan jokaista uutta naiskirkkoherroa. Heitä on aivan liian vähän. 30 vuotta on lyhyt aika kirkkohistoriassa, mutta edistystä tapahtuu.

Parhaat tyypit ja luopumisen hetki

Saattohoidossa perheen ja sukulaisten lisäksi ystävien tuella voi olla kuolevalle suuri merkitys. Yhdessä eletyt vaikeatkin hetket voivat tiivistää ja syventää ystävyyttä entisestään.

”Ajatus siitä, että olen osa luonnon kiertokulkua, tekee lähestyvän kuoleman jollakin tavalla hiukan helpommaksi hyväksyä tai edes yrittää ymmärtää. Sekin on paljon, sillä vasta 32-vuotiaana kahden pienen pojan äitinä ei olisi vielä minun aikani kuolla.”

Hanna Pahlsten Hannan muistometsä -Facebook-sivulla.

HEIKKI IMPIÖ teksti
HEIDI KINNUNEN kuvat

Hanna Pahlsten elää parhaillaan jatkoajalla ja päivän kerrallaan. Samoja sanoja käytti myös lääkäri kierroksellaan Sădesairaalaassa. Joulun alla tuli tieto, että yli kolme vuotta kestäneet hoidot lopetetaan tuloksettomina ja siirrytään saattohoitovaiheeseen.

Nyt Pahlsten käy Sădesairaalaassa muutama päivän viikossa, muulloin hän on kotona oman perheensä ja läheistensä kanssa. Puolison lisäksi perheeseen kuuluvat pojat, joista vanhempi on seitsemän ja nuorempi kohta kolmevuotias.

Koko sairauden ajan Pahlstenilla on ollut perheen ja sukulaisten lisäksi tukenaan myös Pieksämäen lapsuus- ja nuoruusajoilta tuttu ystäväporukka. Parhaat tyypit.

Lukion jälkeen tiet erkanivat, kun opiskelut ja työt veivät heidät erilleen. Välitarkkoista huolimatta muutos tarkoitti kuitenkin kuusiheikkosen kaveriporukan hitsautumista entistään tiiviimmäksi. Heistä tuli toistensa parhaita ystäviä.

Parhaat tyypit -nimitys otettiin käyttöön

hieman myöhemmin ja yhteyttä on vuosien saatossa ylläpidetty samannimisen suljetun Facebook-ryhmän kautta. Kymmenen vuotta sitten järjestettiin ensimmäiset yhteiset teemalliset pikkujoulut. Perinnettä on vaalittu siitä lähtien ja muitakin kokouksia on järjestetty mahdollisuuksien mukaan.

Sădesairaalaassa on tällä kertaa koolla puolet Parhaista tyypeistä, Hanna Pahlstenin lisäksi Sanna Lipponen ja Susanna Oksman. Helsingissä asuva Lipponen on saapunut jokin aika sitten Jyväskylään ja toimii Pahlstenin tukena niin kotona kuin sairaalakäynnillä.

Vastaavan tiiviin jakson hän oli ystävänsä rinnalla tämän ollessa kantasoluhoidoissa Meilahden sairaalassa. Alun perin sairaus luokiteltiin helposti hoidettavaksi, mutta hyvästä hoidosta huolimatta akuutti leukemia osoittautui liian ärhäkäksi.

Hannan sairaus on ollut aaltoilevaa ja matkalla on ollut erilaisia hoitovaiheita. Pitkin matkaa on ollut toivoa, mutta valitettavasti nyt tilanne on tämä, Lipponen toteaa. Lipponen ja Oksmanin lisäksi muutkin

Parhaat tyypit ovat olleet tukena sairauden eri käänneissä. Sairaus on tiivistänyt ja syventänyt ystävyyttä entisestään. Ystävyyden pohjalta rakentunut vertaistuki on tarvoittanut vierailuja sairaalassa, kaikenlaista yhteydenpitoa niin yksin kuin yhdessä.

” Yhteinen aika Hannan kanssa on tärkeintä, oli sitä sitten paljon tai vähän.

Sairaus on ollut jollain tapaa keskiössä, mutta Hanna on aidosti kiinnostunut kaikesta siitä mitä ympärillä ja meidän muiden elämässä tapahtuu, Oksman tiivistää.

Ystävyyden on täysin vastavuoroista. Tämä on yhdessä elettyä elämää, jossa on jaettu niin vastoinkäymisiä kuin ilojakin, Lipponen täydentää.

Lipponen ja Oksmanin mielestä vaikeimmat hetket ovat ajoittuneet aina siihen, kun orastava toivo paranemisesta on kääntynyt pettymykseen. Samoin toisen kipujen ja kärsimyksen näkeminen ilman, että voi itse auttaa, synnyttää voimattomuuden tunteen.

Joku voisi ajatella, että olisi helpompaa jättäytyä pois. Minä koen päinvastoin. Olisi vaikeampaa, jos ei olisi siinä lähellä. Minulle hän on se sama Hanna, ystäväni, Lipponen korostaa.

Pahinta ovat olleet nämä lukuisat pettymykset ja putoamiset, kun toivo lähtee taas pois ja matto vedetään jalkojen alta, Oksman summaa.

On vaikeaa kuvitella hyvästelevänsä Hannaa, mutta vielä pahemmalta tuntuu, että hän joutuu hyvästelemään aivan kaiken, Lipponen miettii.

Hanna Pahlsten on iloinen saamastaan tuesta. Hän on saanut apua lasten- ja kodinhoidossa sekä kuljetuksissa sairaalaan. Ystävät ovat myös tuoneet sairaalaan pitsaa – yhdessä syöminen onkin ollut kaikille yksi päivän kohokohdista. Joskus vierailijoita on

ollut jopa tungokseen asti, niin että on pitänyt suunnitella jo aikataulutusta.

Olen miettinyt muita ihmisiä vastaavassa tilanteessa. Kuinka monella on tällaisia ystäviä? Koen itseni tosi onnekaaksi tässä suhteessa, Pahlsten toteaa.

Oksman ja Lipponen ovat molemmat huomanneet, että ystävänsä sairastuminen ja lähestyvä kuolema on pakottanut heidät tarkastelemaan myös omia arvojaan uudelleen.

Mikä on tärkeää? Pitää miettiä omaa elämänsä, millä tavalla sen haluaa viettää. Minulle tämä ystävyys on valtavan tärkeä. Samoin se, että heikoimmista pidetään huolta. Ihmisarvon täytyisi olla kiistaton ja koskematon, Lipponen toteaa.

Olen saanut työpaikalla sovittua työjärjestelyistä, että pystyn käymään täällä. Teen työt sitten toisena aikana. Olen huomannut myös, että en ole mikään yli-ihminen, vaan jossain välissä pitäisi nukkua, Oksman pohtii.

Yhteinen aika Hannan kanssa on tärkeintä, oli sitä sitten paljon tai vähän, Lipponen täydentää.

Parhaat ystävät koolla Hannan ja poikien kanssa kuopuksen nimissä: aikuiset vasemmalta oikealle Susanna Oksman, Sanna Lipponen, Hanna Pahlsten, Enni Leväinen, Suvi Niiranen ja Heidi Kinnunen.

Viimeinen lahja Hannalle

Hanna Pahlstenille luonto on ollut aina tärkeä ja sairauden myötä sen merkitys on entisestään korostunut. Ystävät ehdottivat hänelle mahdollisuutta hankkia pala ikimetsää suojeluksiteeksi. Hannan suostumuksella helmikuussa aloitettiin Luonnonperintösäätiön kautta Hannan muistometsä -varainkeruukampanja.

Kerätyillä varoilla Luonnonperintösäätiö hankkii pienen metsäalueen uudeksi suojeluksiteeksi. Säätiölle on tarjottu useampaa tähän keräykseen sopivaa aluetta Keski-Suomen alueelta. Muistometsä tarjoaa Hannan sukulaisille, ystäville sekä aivan jokaiselle paikan muistella luonnon helmassa omia läheisiään.

Näin osallistut: Siirrä haluamasi summa Luonnonperintösäätiön lahjoitustilille: FI78 5494 0950 0224 93 Kirjoita viestikenttään ”Hannan muistometsä”.

Yhteiskävelyllä ensimmäistä kertaa osallistuva Raija Kaalikoski ja kävelyjä isännöivä Martti Vornanen tutustuvat Kuokkalan talvisiin maisemiin kirpeässä pakkassäässä.

Idea meni toteutukseen

HEIKKI IMPIÖ teksti

Martti Vornanen sai syksyllä kirjeen 65-vuotiaille tarkoitettuun kutsutilaisuuteen. Kuokkalan kirkolla järjestetyssä tilaisuudessa esiteltiin vapaaehtoistyötä ja pyydettiin osallistujilta toteuttamiskelpoisia ideoita.

– Minua tämä ulkoilutapahtuma kiinnosti niin kovasti, että vietin sitten asiaa eteenpäin.

Tammikuussa käynnistyneille yhteiskävelyille voi osallistua kuka tahansa, eikä se vaadi ennakoilmoittautumista. Joka maanantai ennen lähtöä kokoonnutaan Kuokkalan kirkolle, josta Vornasen johdolla lähdetään klo 11 noin tunnin mittaiselle kävelylenkille.

Kävelyreitit vaihtelevat viikoittain ja niiden aikana tutustutaan Kuokkalan alueen monipuoliseen maastoon.

Raitis ilma ei maksa mitään

Eläkkeellä oleva Martti Vornanen sai idean yhteisistä kävelylenkeistä. Jos päivittäin muutenkin harrastaa ulkoilua, porukalla se olisi varmasti kahta hausempaa.

HEIKKI IMPIÖ
teksti ja kuva

Lämpömittarin elohopea on laskeutunut lähes viiteentoista pakkasasteeseen. **Martti Vornanen** avaa Kuokkalan kirkon oven ja astuu sisään. Tänään olisi taas tarkoitus lähteä porukalla kävelyille. Vornanen odottaa kirkon eteisessä, mutta pakkasen ja tuulenvire ovat tainneet rokottaa mukaan lähtijöitä.

– Viisitoista astetta on meillä pakkasraja. Tietysti, jos on hirveä lumipyry tai vesisade, niin ei silloinkaan kannata lähteä tekemään itseään kipeäksi.

Tammikuussa alkaneet maanantaiset yhteiskävelyt ovat yleensä keränneet mukaan puolenkymmentä yli kuusikymppistä kävelijää.

– Ollaan sovittu, että jos ei pääse mukaan, ei siitä tarvitse ilmoitella. Ei siitä mitään ruksia tule pöytäkirjaan.

Vornasen johdolla ollaan lähdetty kirkolta noin tunnin mittaiselle lenkille, jonka kävelyvauhti mitoitetaan aina hitaimman mukaan. Kuokkalassa riittää runsaasti mukavia reittejä, ja tähän asti on löytynyt aina uutta nähtävää.

– Kevättä ja kesää odotellaan

kuin kuuta nousevaa, että päästään rantalenkkiä kiertämään.

Vornanen on harrastanut pienestä pitäen liikuntaa. Eläkeikään mennessä hän on ehtinyt läpikäydä lähes kaikki mahdolliset urheilulajit.

Nyt hän haluaa muutkin mukaan kävelyille, joita hän isännöi vapaaehtoisena.

– Olen pysynyt terveenä, ja niin kauan kuin jalat kantavat, haluan liikkua päivittäin. Raitis ilma ei maksa vielä mitään.

Kuukauden aikana on ehtinyt muodostua jo eräänlainen ydinpo-

rukka, joka odottaa aina jo seuraavaa kokoontumista. Teitittely on kielletty, mutta puhua saa aiheesta kuin aiheesta sitäkin enemmän.

” Jos ei pääse mukaan, ei siitä tarvitse ilmoitella. Ei siitä mitään ruksia tule pöytäkirjaan.

– Mitä perheelle kuuluu ja kuka on kellekin lainannut suksisauvat. Mitä maailmalla on tapahtunut ja

mitkä lääkkeet voi jättää lenkin jälkeensä pois, Vornanen naurahtaa.

Hieman ennen h-hetkeä ovi aukeaa ja **Raija Kaalikoski** astuu sisään sinisessä anorakissa aurinkolasit silmillään. Tiedon kävelystä hän sai vanhusten virkistyskerhossa ja on kuullut hyvää palautetta yhteiskävelystä. Hän on lähdössä ensimmäistä kertaa mukaan.

– Kun on ollut niin liukasta, en ole kerta kaikkiaan uskaltanut aiemmin lähteä.

Esittelyjen jälkeen on aika lähteä liikkeelle. Tällä kertaa kahdestaan kohti rantaraittia ja Ainolanrantaa.

Elämästä

Myös omatoimisesti voi harrastaa

TATU KUUKKANEN
teksti ja kuva

Olen **Tuuli Kiviranta**, 13. Asun Korteniityllä Laajavuoressa äitini kanssa. Olen Kilpisen koulussa seitsemännellä luokalla. Kouluikäntini on ollut ala-asteelta lähtien musiikkipainotteista – musiikkia on joka viikko vähintään kaksi tuntia.

Viihdyn musiikkiluokalla hyvin. Pidän soittamisesta ja laulamisesta.

Koulussa parasta on kavereiden kanssa puuhastelu ja uusien asioiden oppiminen. Kouluaineista pidän eniten taideaineista, joissa

pääsee tekemään käsillä – kuviksesta, kässästä, kotsasta, musasta ja liikunnasta.

Vapaa-ajalla tykkään viettää aikaa kavereiden kanssa. En käy ohjatussa harrastustoiminnassa, mutta liikun omatoimisesti. Äitini on ammatiltaan laulunopettaja ja hän opettaa minuakin.

Äidin kanssa laulan ja käyn kuntosalilla juoksemassa. Kun oma äiti opettaa, joskus pettää pokka, mutta yleensä se menee ihan hyvin.

Harrastin monta vuotta tanssia ja treenejä oli joka ilta. Se kävi rasokkaaksi ja siihen väsyi. Tuli olo, että

kaikki aika menee yhteen asiaan, ja haluan tehdä muutakin.

Ohjattu harrastaminen on monien vanhempien mielestä tosi tärkeää. Jotkut aikuiset tuntuvat ajattelevan, että jos nuori ei käy ohjatuissa harrastuksissa, se on ihan rappiolla. Ei ymmärretä, että harrastukset voivat olla myös omaehtoista tekemistä ja silti aivan yhtä tärkeää.

Koko meidän perheemme on musikaalinen. Isosiskoni ja -veljeni ovat jo aikuisia ja muuttaneet kotoa pois. Isoveli opiskelee Sibelius-Akatemiassa, siskolle musiikki on harrastus. Sukulaisten juhlissa lau-

lamme usein siskon ja äidin kanssa veljen säestäessä kitaralla.

Seiskaluokalla on aika paljon puhuttu jo siitä, mitä haluaisi isona tehdä. Olen kiinnostunut kauneuteen liittyvistä asioista – kosmetologi, maskeeraaja, stylisti tai kampaaja voisivat olla omia ammattejani tulevaisuudessa. Aikuisena haluaisin myös perheen ja oman kodin.

Helmikuussa olin yhden päivän tet-harjoittelussa kummitätini kampaamossa. Viihdyn tosi hyvin. Tiesin heti mistä kysyä tet-paikkaa, sillä kummitätini on minulle läheinen. Käyn hänellä parturissa ja olen ollut myös hiusnäytöksen mallina.

Seiskaluokkalainen Tuuli Kiviranta, 13, viihtyy hyvin Kilpisen koulun musiikkiluokalla. Kivirannan äiti on laulunopettaja, joka opettaa myös tytärtään. Äiti-tytär opetussuhde on haastava, mutta ei mahdoton.